

Kwalitatieve analyse van open vragen

Uit de peiling Wind op Land Haarlemmermeer van 2 september tot 13 oktober 2024

gemeente Haarlemmermeer

Colofon

Tekst, vormgeving en drukwerk
Gemeente Haarlemmermeer
Postbus 250
2130 AG Hoofddorp
Telefoon 0900 1852
E-mail info@haarlemmermeer.nl
Internet www.haarlemmermeer.nl

januari 2025

Inhoud

1. Waar maak je je het meest zorgen over bij de aanleg van een windpark? – Anders, namelijk 4

2. Wat maakt de aanleg van een windpark voor jou aantrekkelijk? – Anders, namelijk 6

3. Hoe zou je vooraf willen zien waar de windturbines komen en hoe dat er uit ziet? – Anders, namelijk 7

4. Waar zou volgens jou een deel van de winst van het windpark naar toe moeten gaan? 8

5. Hoe kan de omgeving het best betrokken worden bij de plannen voor een windpark? 9

6. Wat verwacht je nog meer van de gemeente als er een windpark komt? 11

7. Wat wil je nog meer kwijt na het invullen van deze vragenlijst? 12

1. Waar maak je je het meest zorgen over bij de aanleg van een windpark? – Anders, namelijk

14% van alle respondenten heeft van deze optie gebruik gemaakt. Alleen in gebied 4 lag dit lager, met 11%.

1.1 Milieu

Een groot deel van de respondenten uit zorgen om de milieu-impact van windturbines. Men vraagt zich af of het produceren van de turbines niet meer schade geeft dan het uiteindelijk oplevert. Daarnaast maken enkele respondenten zich zorgen om specifieke schadelijke stoffen.

1.2 Gezondheid en geluid

Een groot deel van de respondenten uit zorgen over de gezondheidsrisico's en -schade voor vooral de direct omwonenden. Laagfrequent geluid wordt meerdere keren genoemd. Daarnaast zijn stress en slaapproblemen genoemd.

1.3 Bestaande overlast

Een groot deel van de respondenten geeft aan dat het gebied al veel overlast heeft van bijvoorbeeld Schiphol, het spoor en de snelweg. Eén respondent vat dit samen als: 'Haarlemmermeer Zuid is al één en al infra'.

1.4 Energienet

Een groot deel van de respondenten maakt zich zorgen om het overvolle energienet. Men noemt het uitschakelen van zonnepanelen of het betalen van terugleverkosten en kan dit niet rijmen met méér energieopwekking in het gebied. Er wordt opgeroepen om in te zetten op verbeteren van de energie-infrastructuur en met name opslagcapaciteit. Eén respondent maakt zich zorgen dat een aansluiting voor windturbines ten koste gaat van aansluitingen voor woningbouw. Een andere respondent uit de zorg dat de opgewekte energie niet naar huishoudens zal gaan, maar naar datacenters.

1.5 Natuur en impact op lokaal klimaat

Een deel van de respondenten maakt zich zorgen om de effecten op de natuur, waaronder vogels. Ook wordt een enkele keer genoemd dat windturbines de luchtlagen kunnen verstoren wat zou zorgen voor lokale opwarming of minder regenval.

1.6 Kosten

Een deel van de respondenten vraagt zich af of windturbines niet meer kosten dan ze opleveren. Er wordt benoemd dat windturbines veel geld kosten en vooral door subsidies kunnen bestaan. Eén respondent vindt dat er nu onnodige kosten worden gemaakt door de gemeente.

1.7 Landschap

Een deel van de respondenten maakt zich zorgen om het behoud van het polderlandschap. De term horizonvervuiling wordt enkele keren genoemd. Daarnaast zijn zorgen uitgesproken over de hoogte van de windturbines. Meerdere respondenten maken zich zorgen over verrommeling als er meerdere soorten windturbines in het gebied staan of als de windturbines verspreid in het gebied staan. Plaatsing langs de snelweg ziet een aantal respondenten als een goede oplossing. Ook geeft één respondent aan zich zorgen te maken dat er meerdere kleine windturbines worden geplaatst

in plaats van enkele grote. Een ander maakt zich zorgen dat er op de plek van windturbines geen huizen gebouwd kunnen worden.

1.8 Alternatieven voor energie

Een klein deel van de respondenten vindt dat windturbines op land niet nodig zijn of dat de techniek achterhaald is. Men wijst op de plannen van het Rijk voor kernenergie of windturbines op de Noordzee. Eén respondent vindt dat eerst alle daken vol moeten komen met zonnepanelen en een ander roept op tot vermindering van het energiegebruik.

1.9 Lokaal eigendom

Enkele respondenten vragen zich af of de winsten wel met inwoners worden gedeeld en niet bij investeerders of niet-lokale partijen terecht komen.

1.10 Vliegveiligheid

Enkele respondenten maken zich zorgen over de vliegveiligheid en of windturbines voor conflicten met de luchtvaart kunnen zorgen.

1.11 Dat de windturbines er niet komen

Enkele respondenten zijn bang dat de windturbines er niet komen of dat het te lang duurt. Eén respondent uit de zorg dat het gebied mogelijk straks niet meer geschikt is voor windturbines, vanwege de aanleg van nieuwe wegen of een aquaduct.

1.12 En verder

Enkele respondenten uiten meer specifieke zorgen zoals het bouwen op een ondergrondse rivier en turbulentie voor modelvliegtuigen. Daarnaast hebben enkele respondenten zorgen over het proces, bijvoorbeeld corruptie of dat het park geplaatst wordt zonder dat bewoners de mogelijkheid krijgen om hiertegen in bezwaar te gaan.

1.13 Gewoon tegen

Enkele respondenten geven aan tegen windturbines op land te zijn zonder specifieke bezwaren te benoemen.

2. Wat maakt de aanleg van een windpark voor jou aantrekkelijk? – Anders, namelijk

10% van alle respondenten heeft van deze optie gebruik gemaakt. In gebied 3 lag dit iets hoger, met 16%.

2.1 Niet aantrekkelijk

Een groot deel van de respondenten geeft (soms krachtig) aan helemaal geen voordelen te zien en geen (extra) windturbines in dit gebied te willen. Daarnaast worden eerdergenoemde zorgen nogmaals geuit, zoals overbelasting van het net, hoge kosten, achterhaalde techniek of terugleverkosten van zonnepanelen. Kernenergie wordt een aantal keer genoemd als beter alternatief. Zonnepanelen op daken van bedrijven wordt één keer als alternatief genoemd, net als het plaatsen van grote batterijen voor opslag Enkele respondenten geven aan dat er te weinig aandacht is voor verminderen van energiegebruik en dat de overheid daar meer op zou moeten inzetten.

2.2 Meer duurzame energie

Een deel van de respondenten vindt meer duurzame energie, de energievoorziening verduurzamen of minder fossiele brandstoffen belangrijk. Ook worden de voordelen voor het klimaat een aantal keer genoemd en het belang minder afhankelijkheid te zijn van fossiele brandstoffen of energie uit het buitenland. Enkele respondenten geven aan dat windturbines of duurzame energie belangrijk zijn, maar willen deze niet bij bebouwing of zien geen lokale voordelen.

2.3 Lokaal eigendom

Enkele respondenten noemen meeprofiteren, investeren in lokale initiatieven of exploitatie door een lokale energiecoöperatie als aantrekkelijk.

3. Hoe zou je vooraf willen zien waar de windturbines komen en hoe dat er uit ziet? – Anders, namelijk

11% van alle respondenten heeft van deze optie gebruik gemaakt.

3.1 Geen windturbines

Een groot deel van de respondenten reageert niet op de vraag maar geeft (soms krachtig) aan geen (extra) windturbines in dit gebied te willen.

3.2 3D-beelden en animaties

Enkele respondenten noemen 3D-beelden, -video's of -animaties. Daarbij wordt ook genoemd dat men zelf zou willen simuleren. Eén respondent geeft aan een 3D-animatie te willen zien waarbij locatie, datum en tijd instelbaar zijn om te zien wat slagschaduw doet per situatie. Eén respondent wil graag dronebeelden van de windturbines zien.

3.3 Kaart

Enkele respondenten zien graag kaarten met duidelijke afstand tot woningen. Eén respondent noemt daarbij een website zoals Google Maps om de situatie vanuit de eigen tuin te kunnen zien.

3.4 Slagschaduw en geluidsniveau

Enkele respondenten willen graag inzicht in de effecten van (slag)schaduw en het geluidsniveau. Bijvoorbeeld via simulaties of een kaart met slagschaduw op verschillende momenten van de dag. Daarbij verzoekt één respondent specifiek rekening te houden met woningen in Leimuiden bij zonsondergang. Een andere respondent zou op een kaart ook het aantal dB (dag/nacht) willen zien wanneer een windturbine continue in bedrijf is ten opzichte van de huidige situatie.

4. Waar zou volgens jou een deel van de winst van het windpark naar toe moeten gaan?

20% van alle respondenten heeft van deze optie gebruik gemaakt.

4.1 Inwoners van het zoekgebied

Een groot deel van de respondenten vindt dat eventuele opbrengsten ten goede moeten komen aan degenen die het meest last ervaren of het dichtst bij de windturbines wonen. Bijvoorbeeld door vermindering van de energiekosten. Een respondent noemt een uitkoopregeling voor omwonenden.

4.2 Geen windturbines

Een groot deel van de respondenten geeft bij deze vraag aan geen windturbines te willen. Soms wordt verwezen naar een alternatief zoals kernenergie.

4.3 Onderzoek naar alternatieven

Een deel van de respondenten wil dat er wordt geïnvesteerd in nieuwe, meer duurzame en liever ook minder belastende vormen van alternatieve energie-opwekmogelijkheden.

4.4 Investeerders

Een deel van de respondenten vindt dat de opbrengst naar de investeerders moet gaan. Daarbij wordt soms aangegeven, dat die op hun beurt zouden moeten investeren in de omgeving. Ook wordt gezegd dat de investeerders moeten sparen voor vervanging en duurzaam afbreken van de windturbines als ze aan vervanging toe zijn.

4.5 Geen winst

Een deel van de respondenten geeft aan dat er geen winst is, omdat windturbines niet winstgevend zijn. Anderen vinden dat er geen winst mag worden gemaakt omdat het om een nutsvoorziening gaat. Zij willen goedkopere energie voor de afnemers.

4.6 En verder

Een deel van de respondenten vraagt om te investeren in natuur en in woningen of sociale doelen. Anderen vinden dat de opbrengst bij de gemeente terecht moet komen en bijvoorbeeld moet bijdragen aan vermindering van belastingen. Een enkeling vraagt om betere fietspaden in Haarlemmermeer-Zuid en een geluidswand langs de A4.

5. Hoe kan de omgeving het best betrokken worden bij de plannen voor een windpark?

47% van alle respondenten heeft van deze optie gebruik gemaakt. In gebied 3 lag dit iets hoger (53%) en in gebied 4 iets lager (41%).

5.1 Geen windturbines

Een groot deel van de respondenten geeft aan geen windturbines te willen, zonder verdere toelichting. Enkelen noemen kernenergie als beter alternatief, wijzen op de milieueffecten van windturbines of geven aan dat het elektriciteitsnet al vol zit of dat windturbines alleen op zee thuishoren.

5.2 Duidelijke en eerlijke informatie

Een groot deel van de respondenten noemt het belang van goede, eerlijke en transparante informatie. Als voorbeelden worden genoemd: een duidelijk overzicht met inspraakmomenten, een website met informatie en nieuws en voorlichting over alle voor- en nadelen. Een klein deel heeft het over ‘heel veel informatie’ of ‘heel veel praten’ als de manier om betrokken te blijven.

5.3 Informatiebijeenkomsten

Een groot deel van de respondenten geeft de voorkeur aan informatiebijeenkomsten om betrokken te blijven. Enkelen geven aan dat deze ook online te volgen moeten zijn of noemen (digitale) vraag- en- antwoordsessies met experts als optie. Een aantal geeft aan dat deze bijeenkomsten op locaties in het gebied georganiseerd moeten worden. Anderen noemen informatiekramen op markten of bij winkelcentra. Enkelen noemen ‘ronde tafel’ bijeenkomsten als alternatief waar men vooral de dialoog kan voeren. Ook worden inloopbijeenkomsten genoemd als alternatief voor plenaire bijeenkomsten.

5.4 Persoonlijke communicatie

Een deel van de respondenten geeft de voorkeur aan informatie aan de deur of via persoonlijke brieven. Enkelen geven aan dat op deze manier iedereen zijn mening zou moeten kunnen geven.

5.5 Lokaal en coöperatief eigendom

Een deel van de respondenten noemt lokaal eigendom als manier om betrokken te zijn en roept de gemeente op hiervoor te zorgen. Enkelen roepen op tot 100% coöperatief eigendom. Anderen geven aan dat de omgeving aandelen zou moet krijgen. Iemand noemt een coöperatief gebiedsfonds.

5.6 Stemmen en luisteren

Een deel van de respondenten geeft aan te willen stemmen over meer windturbines in het gebied. Genoemd worden een enquête, een (bindend) referendum of een vetorecht. Veel van deze respondenten geven aan dat de gemeente dan wel echt moet luisteren naar de uitkomst, het moet geen ‘schijnparticipatie’ zijn. Enkelen geven aan dat alleen direct omwonenden zouden mogen stemmen of dat gedaan moet worden wat ‘meer dan de helft’ of ‘75%’ wil. Ook wordt genoemd dat een windpark alleen door moet gaan als twee derde vóór is.

5.7 Laat het aan de lokale coöperatie

Een klein deel van de respondenten ziet Meerwind of de Windcoalitie als de logische partij om voor communicatie en participatie te zorgen. Enkelen noemen dat men alleen mee mag praten over de plannen als men lid wordt van de coöperatie. Iemand verwijst naar de vereniging Zuidenwind als goed voorbeeld van de omgeving betrekken.

5.8 Zoals het nu gaat, gaat het goed

Een klein deel van de respondenten geeft aan dat ze betrokken willen zijn op de manier waarop het nu ook gaat, verwijzend naar de peiling en informatievoorziening. Enkelen vragen om vaker in het proces peilingen te organiseren. Iemand noemt het eerdere proces rondom de hoogspanningskabels als goed voorbeeld.

5.9 Zo vroeg mogelijk betrokken

Een klein deel roept op om, vooral de directe omgeving, zo vroeg mogelijk in het proces te betrekken. Al “vanaf 0” en niet pas “als de kogel door de kerk is”.

5.10 Digitale middelen

Een klein deel van de respondenten noemt digitale middelen zoals sociale media, e-mail of buurt (Whats)apps geschikt om op de hoogte te worden gehouden. Ook wordt de berichtenapp van de overheid genoemd. Iemand noemt YouTube als platform voor informatiefilmpjes, een ander noemt NH TV.

5.11 Ze komen er toch wel

Enkele respondenten geven aan dat het geen zin heeft om mee te praten omdat de windturbines er toch wel komen.

5.12 Leg het belang uit

Enkele respondenten roepen op om vooral het belang van windenergie goed uit te leggen in de communicatie.

5.13 Gebruik (bestaande en nieuwe) raden

Enkele respondenten geven aan dat vooral gebruik moet worden gemaakt van de dorpsraden en andere bestaande adviesorganen. Anderen noemen nieuwe vormen zoals een omgevingsraad, gebiedsraad, klankbordgroep of windraad. Iemand noemt de gemeenteraad als manier om betrokken te zijn en een ander noemt het burgerberaad.

5.14 Fysieke middelen

Enkele respondenten noemen fysieke communicatiemiddelen zoals lokale kranten, de InforMeer of flyers als meest geschikte manier om betrokken te worden.

6. Wat verwacht je nog meer van de gemeente als er een windpark komt?

14 % van alle respondenten heeft van deze optie gebruik gemaakt. In gebied 3 lag dit iets hoger, met 18%.

6.1 Inwoners beschermen en naar hen luisteren

Een groot deel van de respondenten wil dat de gemeente naar de inwoners luistert en hen beschermt tegen overlast. Sommigen vinden dat de gemeente een referendum hierover moet houden, bijvoorbeeld bij de volgende verkiezingen.

6.2 Geen windturbines

Een groot deel van de respondenten geeft bij deze vraag aan geen windturbines te willen. Soms wordt verwezen naar een alternatief zoals kernenergie.

6.3 Controle en toezicht

Een deel van de respondenten wil dat de gemeente de regie houdt en daarom bijvoorbeeld investeert in windturbines of zorgt dat alleen een lokale corporatie windturbines mag bouwen. Andere respondenten willen dat de gemeente handhaaft en controleert of de regels worden nageleefd, voor natuur, voor milieu en tegen overlast.

6.4 En verder

Een klein deel van de respondenten geeft aan dat de gemeente zou moeten beslissen in plaats van de provincie. Anderen verwachten juist niks van de gemeente of willen dat de gemeente zich nergens mee bemoeit. Een suggestie is dat er onderzoeksbudget voor inwoners komt.

7. Wat wil je nog meer kwijt na het invullen van deze vragenlijst?

41 % van alle respondenten heeft van deze optie gebruik gemaakt. In gebied 1 lag dit iets hoger (44%) en in gebied 4 aanzienlijk lager (30%).

7.1 Tegen windturbines

Een groot deel (een derde) van de respondenten is tegen windturbines. Van die groep vindt ongeveer een derde dat er al veel overlast in Haarlemmermeer-Zuid is of dat windturbines zorgen voor landschapsvervuiling in het laatste stukje vrije polder. Een kleiner deel geeft geen verdere toelichting. De overige respondenten vinden windturbines slecht voor het milieu en de natuur, zien kernenergie als betere oplossing of geven aan dat netcongestie eerst moet worden opgelost.

7.2 Voor windturbines

Een kleiner deel van de respondenten vindt meer windturbines prima. Een deel vindt dat het ‘wel zal moeten’ vanwege het klimaat.

7.3 Zorgen

Een deel van de respondenten heeft zorgen over (extra) geluidsoverlast en vraagt daarmee rekening te houden. Specifiek wordt de al bestaande overlast van Schiphol hierbij genoemd en sommigen noemen laagfrequent geluid. Ook vragen respondenten rekening te houden met de afstand tot woningen of om een ander zoekgebied te onderzoeken in Haarlemmermeer.

7.4 Peiling

Een aantal respondenten reageert op de peiling. Een deel denkt dat er toch al is besloten dat er windturbines komen. Ongeveer evenveel respondenten vindt de peiling een goed initiatief. Sommige respondenten vinden de vragen suggestief of gestuurd. Een deel vindt de peiling lastig, door het taalgebruik, onduidelijke vragen of omdat ze weinig van het onderwerp weten. Ook wordt opgemerkt dat de peiling gemanipuleerd kan worden.